AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA

Brüsszel, 8.10.2007
COM(2007) 379 végleges

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK

Kicsi, környezetbarát és versenyképes

A kis- és középvállalkozásokat a környezetvédelmi jogszabályoknak való megfelelésben segítő program

{SEC(2007) 906}
{SEC(2007) 907}
{SEC(2007) 908}

TARTALOMJEGYZÉK

1. Bevezetés ... 3

2. A kkv-k és a környezetvédelmi politika ... 3

3. A kkv-k ökohatékonyabbá tételének kihívásai ... 4

4. A szakpolitikai háttér ... 5

5. A cselekvési terv ... 6

5.1. Jobb szabályozás a politikák kialakítása és megvalósítása terén a megfelelés elősegítése és az azzal járó adminisztratív teher minimalizálása érdekében ... 7

5.2. Elérhetőbb, testre szabott környezetvédelmi vezetési rendszerek a kkv-k számára ... 8

5.3. Célzott pénzügyi támogatás és többéves pénzügyi program a kkv-k fenntartható termeléséért ... 9

5.4. Helyi környezetvédelmi szakértői hálózat kialakítása a kkv-k részére ... 11

5.5. Jobb kommunikáció és célzottabb tájékoztatás ... 11

6. Következtetések és további lépések ... 12

1. BEVEZETÉS

Az Európai Tanács által meghatározott ambiciózus célok,[1] úgymint az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentése, a megújuló energiaforrások és az energiahatékonyság 2020-ig történő megvalósítása egy olyan új üzleti modell kialakulását teszi szükségessé, amely lehetővé teszi, hogy a környezetvédelmi szempontok a termelési folyamatok és maguk a termékek szerves részévé váljanak.

A kis- és középvállalkozások – kkv-k[2] – az európai gazdaság jelentős részét, az összes vállalkozás 99%-át és a gazdasági hozzáadott érték 57%-át jelentik[3]. Mint ilyenek, kiemelt szerepet játszanak abban is, hogy az európai gazdaság fenntarthatóbb termelési és fogyasztási mintákra térjen át.

Mivel a gazdasági tevékenységek ilyen nagy hányadát teszik ki, a kkv-k jelentős hatást gyakorolnak a környezetre is. A problémát nem annyira az egyes cégek jelentik – bár bizonyos esetekben egyes vállalkozások is komoly hatással lehetnek a helyi környezetre és közösségekre –, hanem a több ágazatban, együttesen kifejtett összhatásuk.

Egyértelmű jelei mutatkoznak annak, hogy a nagy ipari ágazatok a tisztább termelési folyamatok irányába mozdulnak el, többek között azért, hogy választ adjanak az éghajlatváltozás kihívásaira; biztosítanunk kell, hogy a kkv-k ne maradjanak le ebben a tekintetben. A kkv-k más, és olykor nagyobb kihívásokkal néznek szembe, mint a nagyvállalatok, továbbá sajátos problémákkal kell megküzdeniük a környezeti hatások és a környezetvédelmi jogszabályok betartása terén.

2. A KKV-K ÉS A KÖRNYEZETVÉDELMI POLITIKA

A kkv-k gyakran nincsenek teljesen tisztában tevékenységeik környezeti hatásaival. Legtöbbjük (néhány felmérés szerint 75% és 90% között[4]) úgy véli, hogy az általa folytatott tevékenységek nincsenek hatással a környezetre. Ennek következtében többségük nem vezetett be semmilyen gyakorlati intézkedést a környezetterhelés csökkentésére, és csupán 6%-uk rendelkezik működő környezetvédelmi vezetési rendszerrel (EMS). Egyes adatok szerint míg a kkv-k körében ritkább a környezetvédelmi vezetési rendszerek és eszközök használata, mint a nagyobb cégek esetében (részben a külső cég által végzendő tanúsítás költségei miatt), bevezetésük jellemzően lényeges különbséget eredményez.[5] A kkv-k olykor a nagyobb vállalatok ellátási láncának részét képezik. Ezekben az esetekben az utóbbi felelőssége létfontosságú abban, hogy segítse a kkv-t a környezetvédelmi jogszabályok betartásában.

---

1 Lásd a 2007. március 8–9-i brüsszeli Európai Tanács elnökségi következtetéseit.

2 Kkv-nak minősül az a vállalkozás, amely 250 főnél kevesebb alkalmazottat foglalkoztat, és amelynek éves árbevétele nem haladja meg az 50 millió eurót és/vagy éves mérlegfőösszege nem haladja meg a 43 millió eurót. A mikro-, kis- és középvállalkozások meghatározásáról szóló 2003. május 6-i ajánlás (2003/361/EK).

3 „A modern KKV-politika a növekedésért és a foglalkoztatásért" – a Bizottság közleménye (COM (2005)551).

4 Lásd pl. SME-nvironment 2005 a http://www.netregs.gov.uk weboldalon.

5 Lásd *A Comparative Analysis of the Environmental Management, Performance and Innovation of SMEs and Larger Firms based on the OECD database*, Julien Labonne, 2006. július.

Bár a környezetre gyakorolt együttes hatásuk alapvető jelentőségű, a kkv-kre gyakran nem kötelezőek bizonyos átfogóbb és hatékonyabb környezetvédelmi programok vagy jogszabályok (mint amilyen a környezetszennyezés integrált megelőzéséről és csökkentéséről szóló irányelv[6] vagy a kibocsátáskereskedelmi rendszer[7]). Ez annak a ténynek tudható be, hogy a kkv-k gyakran nem érik el azokat az értékhatárokat, amelyek esetén alkalmazni kell a legfontosabb, egyedi szennyezési forrásokra összpontosító intézkedéseket. Azokban az esetekben, amikor a környezetvédelmi jogszabályok a kkv-kra is alkalmazandók, a kkv-k hajlamosak azt gondolni, hogy megfelelnek az előírásoknak, és ennek következtében a teljes megfelelés gyakran egy ellenőrzést követő külső fellépés eredménye, nem pedig a jogszabályi előírások betartásának folyamatos ellenőrzése következtében alakul ki.[8] Ugyanakkor a kkv-k gyakran nem rendelkeznek a környezetvédelmi jogszabályok kezeléséhez szükséges jogi és környezetvédelmi szaktudással.

Ez a helyzet három fő okból kifolyólag nem kívánatos.

(1) Figyelembe véve a környezetvédelmi- és energiapolitika terén végbemenő legújabb szakpolitikai fejleményeket, előfordulhat, hogy a kkv-k nem részesülnek a jobb környezetvédelmi vezetésben és az ökoinnovációban rejlő lehetőségek gazdasági előnyeiből (pl. energia- és erőforrás-hatékonyság vagy jobb folyamatirányítás és termékgazdálkodás).

(2) Ha a kkv-k nincsenek tisztában saját tevékenységeik környezeti hatásaival vagy a rájuk vonatkozó környezetvédelmi jogszabályokkal, tevékenységeik nagymértékben veszélyeztethetik a környezetet, és jelentős annak a kockázata, hogy aláaknázzák a közösségi környezetvédelmi intézkedések hatékonyságát.

(3) A kkv-k környezeti hatása – nem kielégítő környezettudatossággal és a jogszabályok betartásának alacsony szintjével párosulva – a munkavállalókat érintő egészségügyi és biztonsági kockázatok (a vegyi anyagoknak, légszennyezésnek való kitettség stb.) megnövekedését eredményezheti.

3. A KKV-K ÖKOHATÉKONYABBÁ TÉTELÉNEK KIHÍVÁSAI

A kutatási eredmények és az érdekelt felekkel folytatott konzultációk hasonló eredményeket mutatnak a kkv-kat a környezetvédelmi jogszabályoknak való megfelelésben és általában a környezetvédelem terén hátráltató akadályokat illetően. Ezek az akadályok a következők:

- a környezeti problémákkal, hatásokkal és kockázatokkal kapcsolatos tudatosság és ismeretek hiánya;
- a környezetvédelmi vezetés és az életciklus-alapú gondolkodás lehetséges előnyeit nem ismerik;

---

6 Az 1996. szeptember 24-i 96/61/EK tanácsi irányelv.

7 A 2003. október 13-i 2003/87/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv.

8 R. Fairman & C. Yapp, *Making an impact on SME compliance behaviour: An evaluation of the effect of interventions upon compliance with health and safety legislation in SMEs*, Kings College London 2005., az Egészségügyi és Biztonsági Hivatal (Health and Safety Executive) részére készített 366. kutatási jelentés.

- a megfelelő környezetvédelmi információkhoz, eszközökhöz és képzéshez való hozzáférés és ezek helyi elérhetősége elégtelen;

- a megfelelést szolgáló intézkedésekhez korlátozottan állnak rendelkezésre mind anyagi, mint humán erőforrások/szakértelem;

- viszonylag rövid távú vállalati tervezés.

További két olyan környezetvédelmi szakpolitikai elem létezik, amely gátolja a környezetvédelmi szempontoknak a kkv-k alaptevékenységeibe való beépülését:

- a környezetvédelmi magatartást általában a szabályozás vagy a nyilvánosság részéről gyakorolt nyomás befolyásolja;

- a környezetbarát magatartást korlátozott mértékben ösztönzi/ ismeri el a piac.

Az európai kis- és középvállalkozási politika sikere túlnyomórészt a tagállamok szintjén végrehajtott fellépéseken múlik, mivel a vállalati politika és a környezetvédelmi politika elsődlegesen a tagállamok hatáskörébe tartozik. Az Európai Bizottság feladata, a modern kkv-politikával összhangban az, hogy segítse a kkv-kat fenntartható termelési és üzleti modellek bevezetésében. Ennek a folyamatnak fontos részét képezi annak biztosítása, hogy az alacsony szintű megfelelés ne veszélyeztesse a közösségi környezetvédelmi jogszabályok érvényesülését. Ezt a Bizottság a sikeres nemzeti és regionális tapasztalatokra való építkezés által kívánja elérni, valamint azáltal, hogy előmozdítja és támogatja a megfelelést segítő kezdeményezések kialakítását az egész Unióban.

Az Európai Bizottság ezzel a programmal tehát a következő célkitűzéseket kívánja elérni:

- fokozni a kkv-k körében a környezetvédelmi jogszabályok betartását és ezáltal:

  – mérsékelni a kkv-k által kifejtett környezetterhelést és javítani környezeti teljesítményüket, valamint

  – biztosítani a belső piacon a környezetvédelmi jogszabályok összehangolt végrehajtását, és egyenlő feltételeket teremteni a kkv-k számára,

- növelni a kkv-k ökohatékonyságát (energia, erőforrások) a megfelelő környezetvédelmi vezetési rendszerek és egyéb eszközök alkalmazásán keresztül,

- javítani a környezetvédelmi politika költséghatékonyságát, csökkenteni a kkv-kra háruló adminisztrációs költségeket, és ezáltal felszabadítani a megfelelés javításához szükséges forrásokat,

- előmozdítani az ökoinnovációt a kkv-k körében és fokozni versenyképességüket.

4. A SZAKPOLITIKAI HÁTTÉR

Ezt a programot a hatodik közösségi környezetvédelmi cselekvési program irányozta elő, amely javasolta „az előírásoknak való megfelelést segítő program létrehozása, különösen a

kis- és középvállalkozások számára" intézkedést.[9] Egy ilyen programra úgy tekintettek, mint az egyik stratégiai megközelítési módra a cselekvési program célkitűzéseinek elérése szempontjából, valamint annak az elvnek a megvalósítása szempontjából, amely szerint a környezetvédelmi lépéseket a környezeti problémák jellegétől és nagyságától, nem pedig a vállalkozás méretétől kell függővé tenni.

Ez a közlemény a lisszaboni célkitűzések eléréséhez is hozzájárul. A megújult lisszaboni stratégia megállapítása szerint „Az Unió tartós sikere attól függ, hogyan tud megoldani egy sor, forrásokkal és környezettel kapcsolatos kihívást, amelyek ha ellenőrizetlenül maradnak, lefékezhetik a jövőbeni növekedést. Ez a fenntartható fejlődést is érinti. Európának szembe kell néznie ezzel a kihívással, és vezető szerepet kell betöltenie a fenntartható termelési és fogyasztási minták felé történő elmozdulásban."[10] A stratégia tükrözi a Bizottság jobb szabályozás melletti elkötelezettségét is, amelynek jegyében a szabályozási környezet egyszerűsítését és javítását, a követelmények jobb megértését és a felesleges adminisztratív terhek csökkentését tűzi ki célul, továbbá a Bizottság modern kkv-politikájának célkitűzéseivel is összhangban van.

5. A CSELEKVÉSI TERV

Szükség van végrehajtási tevékenységekre, ezek azonban nem elegendőek a környezetvédelmi szabályok betartásának biztosításához, már csak azért sem, mert az ellenőrzött vállalkozásoknál ritkán váltanak ki tartósabb magatartásbeli változást. A szakirodalmi és esettanulmányi adatok azt mutatják, hogy az igazi eredményesség a következő eszközök ötvözését kívánja meg: jól kialakított szabályok; hozzáférhető környezetvédelmi eszközök; ismeretterjesztés és tudatosságnövelés; helyszíni ellenőrzések a fennálló problémák azonosításával; célzott tájékoztatás és a bevált gyakorlatok cseréje.

Ennek megfelelően a Bizottság a következő témakörök kapcsán javasol fellépést, a strukturáltabb kezdeményezésektől az eseti fellépések felé haladva:[11]

(1) ***jobb szabályozás a politikák kialakítása és megvalósítása terén*** a kkv-k általi megfelelés elősegítése, az ezzel járó adminisztratív teher minimalizálása és a megfelelés javításához szükséges forrásaik felszabadítása érdekében;

(2) ***elérhetőbb, testre szabott környezetvédelmi vezetési rendszerek*** azzal a céllal, hogy a környezetvédelmi szempontok következetes és költséghatékony módon épüljenek be a kkv-k alaptevékenységeibe;

(3) ***célzott pénzügyi támogatás és többéves pénzügyi program*** a kkv-k termelésének fenntarthatóvá tételére a hatóságok vagy a vállalkozástámogató hálózatok által indított kezdeményezések előmozdítása és támogatása érdekében;

---

9 A 2002. július 22-i 1600/2002/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 3. cikkének (5) bekezdése.

10 COM (2005) 24.

11 E fellépések támogatásaként a Bizottság e közlemény mellékletében 15 EU-tagállamban vagy OECD-országban a megfelelés segítése terén bevált gyakorlatokból mutat be néhányat. Az esettanulmányok magukban foglalják a kezdeményezések hatékonyságának és átadhatóságának értékelését, és konkrét példák széles körét nyújtják a hatóságok és a vállalkozástámogató szervezetek részére.

(4) ***a kkv-k részére helyi környezetvédelmi tudásbázis kiépítése*** az ismeretek hiányának vállalati szintű orvoslása céljából;

(5) ***jobb kommunikáció és célzottabb tájékoztatás*** a bizonyos kérdésekkel kapcsolatos információhiány kezelése érdekében.

5.1. Jobb szabályozás a politikák kialakítása és megvalósítása terén a megfelelés elősegítése és az azzal járó adminisztratív teher minimalizálása érdekében

A jogszabályok kialakításának és alkalmazásának változtatása némely esetben megkönnyítheti a kkv-knak kötelezettségeik teljesítését azáltal, hogy egyértelműsíti a követelményeket és egyszerűbb módszert alkalmaz ugyanazoknak a környezetvédelmi célkitűzéseknek az eléréséhez. A tagállamoknak és az EU-nak oly módon kell megalkotniuk jogszabályaikat, hogy a megfeleléssel járó adminisztratív terhek a lehető legkisebbek legyenek, és a kkv-knál források szabaduljanak fel a megfelelés és a környezeti teljesítmény javítása céljára. A Bizottság által indított és a tagállamokkal együttműködésben igazgatott jobb szabályozási kezdeményezés bizonyára megkönnyíti majd a kkv-nak a megfelelést.[12]

- **Az adminisztrációs költségek csökkentése EU-s, nemzeti és regionális szinten.** A Bizottság valamennyi jogszabályát felülvizsgálja, hogy megállapítsa, a kkv-któl megkövetelt adatszolgáltatás terén hol csökkenthetők a fölösleges költségek. Ebből a feladatból a tagállamoknak is ki kell venniük a részüket. A költségek gyakorta csökkenthetők nemzeti szinten a kétszeres információkérés elkerülésével, az informatikai megoldások és mintavételi technikák használatával, az engedélyezési eljárások korszerűsítésével vagy az információnyújtás formájának egyszerűsítésével. Meg kell vizsgálni az engedélyezési és az egyéb szabályozási eljárások egyablakos intézésének lehetőségét is.

- **A bevált/legjobb uniós gyakorlatok azonosítása és terjesztése.** A BEST szakértői csoport jelentése 24 ország konkrét fellépéseinek közel 76 példáját mutatja be.[13] A meglévő hálózat és a jelentés bevált mechanizmusokat mutatnak be a környezetvédelmi jogszabályok költséghatékonyabb végrehajtását célzó fellépések támogatásához.

- **Együttműködés a végrehajtó hatóságokkal**. A környezetvédelmi jogszabályok végrehajtásának javítása és betartásuk fokozása érdekében a Bizottság továbbra is folytatni kívánja az együttműködést az IMPEL-hálózattal.[14] Az IMPEL-hálózat elsősorban a környezetvédelmi ellenőrzések minimumkövetelményeiről szóló ajánlás[15] felülvizsgálatához fog hozzájárulni, ideértve a kkv-k szükségletei és nehézségei terén leszűrt gyakorlati tapasztalatok vizsgálatát.

- **A kkv-kban érdekelt felek bevonása a politikai döntéshozatalba és a politikák végrehajtásába.** Az uniós politikák és jogszabályok hatásvizsgálataira vonatkozó, frissített belső iránymutatásokban a Bizottság nagyobb hangsúlyt fektetett a kkv-dimenzióra. A

---

12 Lásd http://ec.europa.eu/governance/better_regulation

13 A BEST szakértői csoport „Az ipar terheinek mérséklése: a környezetvédelmi jogszabályok végrehajtásának egyszerűsítése” című 2006-os jelentése. http://ec.europa.eu/enterprise/environment/index_home/best_project/intro.htm

14 A környezeti jog alkalmazására és végrehajtására létrehozott hálózat (IMPEL); http://ec.europa.eu/environment/impel

15 A 2001/331/EK európai parlamenti és tanácsi ajánlás.

Bizottság meg fogja erősíteni mind a politikai döntéshozatalról, mind a politikák végrehajtásáról a kkv-k érdekelt feleivel folytatott konzultációt annak biztosítása céljából, hogy a kkv-k konkrét elvárásait megfelelően figyelembe vegyék, és az egyes intézkedéseket, ha szükséges, úgy alakítsák, hogy azok megkönnyítsék az új környezetvédelmi szabályok végrehajtását.[16]

5.2. Elérhetőbb, testre szabott környezetvédelmi vezetési rendszerek a kkv-k számára

A környezetvédelmi vezetési rendszer (EMS) alkalmazása és a környezetvédelmi ügyekért való felelősség egyértelmű vállalása sokkal pozitívabb irányban befolyásolja a vállalatok környezetvédelmi elkötelezettségét, mint egy egyszeri vizsgálat vagy megfelelés-ellenőrzés. Az elmúlt néhány év során az EMAS-on (közösségi környezetvédelmi vezetési és hitelesítési rendszer) kívül számos más rendszert is kidolgoztak az ágazatspecifikus jellemzőknek és a vállalkozások összetettségének megfelelően vagy az egyes környezetvédelmi szempontokra való összpontosítás érdekében. Ezek a kezdeményezések egy sor hasznos módszert kínálnak a kkv-k részére, amelyek alkalmazása önkéntes alapon történik. Ha a hatóságok elfogadják a hitelesített környezetvédelmi vezetési rendszerek használatát az ellenőrzések vagy vizsgálatok megbízható alternatívájaként, akkor kevesebb ellenőrzést és jelentést kell majd végezni. Ezáltal csökkenthetők az adminisztratív terhek, és várhatóan ez a lehetőség is ösztönzi a kkv-kat arra, hogy környezetvédelmi vezetési rendszert vezessenek be. Szigorú követelményei és átláthatósága miatt az EMAS valódi garanciát nyújt a hatóságok számára. Az EMAS jelenleg képezi felülvizsgálat tárgyát, hogy még szilárdabbá és megbízhatóbbá váljon a környezeti teljesítmény és a jogszabályok betartása szempontjából.

Habár az EMAS-t úgy tervezték, hogy azt mindenféle és minden méretű szervezet használhassa, a kkv-k általi rövid és hosszabb távú alkalmazás elősegítése érdekében az alábbi egyedi intézkedések meghozatalára kerül sor:

- A Bizottság ösztönözni és támogatni fogja a köz- és magánszféra közötti partnerségek (konzorciumok vagy koordináló szervek), valamint egyéb kezdeményezések létrehozását, hogy valamennyi **iparágban vagy csoportban** szorgalmazza a kkv-knál az **EMAS** használatát speciális, csoportra szabott vagy az ellátási láncon alapuló megközelítések segítségével. Ezek a megközelítések mérséklik a konzultációs és ellenőrzési/hitelesítési költségeket a részt vevő kkv-k esetében, és elősegítik az ismeretek és tapasztalatok cseréjét a résztvevők között, ily módon támogatva az egyes csoportokon belül egységes környezetvédelmi politika kialakulását.[17]

- Az EMAS kkv-kban történő alkalmazásának jelenlegi eszközei, úgymint az **EMAS-Easy**, további fejlesztésen mennek majd keresztül, és alkalmazásuk szélesebb alapokra helyeződik az EU valamennyi tagállamában lebonyolítandó projektek keretében. Az EMAS-Easy kísérleti szakaszát már lefuttatták az új tagállamokban, az eredmények szerint az EMAS teljes körű alkalmazása könnyen kivitelezhető a mikrovállalkozásoknál.

---

[16] Ennek jó példája a REACH, a vegyi anyagok használatát szabályozó 2006. december 18-i 1907/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet, amelynek kapcsán gyakorlati ajánlások kidolgozása folyik a tagállamok számára arra vonatkozóan, hogy hogyan állítsanak fel különleges REACH információs szolgálatokat a kkv-k részére.

[17] Egyes kísérleti projekteket már sikeresen végrehajtottak. Lásd például a http://www.life-pioneer.info weboldalt.

- A felülvizsgálat részeként a Bizottság szándéka, hogy tovább csökkenti az EMAS-hoz kapcsolódó adminisztratív terhet, ami a kkv-k szempontjából különösen hasznos. Az EMAS-t könnyebben **hozzáférhetővé**, **érthetőbbé** és **hatékonyabbá** kell tenni **kevesebb bürokrácia,** ugyanakkor a rendszer kiválóságának megtartása mellett. Növelni kell emellett **„láthatóságát"** is a Bizottság és a tagállamok általi fokozott promóció révén, ami egyben érdekes marketingeszközzé is tenné a nyilvántartásba vett kkv-k számára. A tervek között szerepel, hogy a tagállamokat arra fogják biztatni, hogy **a nyilvántartásban szereplő kkv-k részére ösztönzőket** biztosítsanak.

5.3. Célzott pénzügyi támogatás és többéves pénzügyi program a kkv-k fenntartható termeléséért

Egy másik útja annak, hogy a kkv-kat segítsük a környezetvédelmi jogszabályok költséghatékonyabb betartásában és általában véve a környezeti teljesítmény javításában, a rendelkezésre álló legjobb technikák használatának népszerűsítésében és az innovatív technológiák és gyakorlatok előmozdításában áll. Az ilyen típusú befektetéshez a kkv-knak konkrét állami ösztönzőkre van szükségük, és támogatni kell a kutatási programokban vagy egyéb, az innovatív környezettechnológiákat támogató programokban való részvételüket.[18]

A 2007–2013 közötti időszakra szóló új európai pénzügyi tervben külön forrásokat különítettek el a kkv-k és a környezetvédelmi politika céljára. A szubszidiaritás elvének megfelelően a tagállamok és a regionális hatóságok fontos szerepet játszanak ezek kezelésében. A legfontosabb finanszírozási források a következők:

- A javasolt **LIFE+ rendelet** a 2008–2013 közötti időszakra egy 5 millió euróval gazdálkodó, **többéves programot** irányoz elő a környezetvédelmi jogszabályok kkv-k általi betartását segítő intézkedések támogatására; ez kiterjed az 5.2., 5.4. és 5.5. pontban leírt fellépések többségére. A támogatható tevékenységek közé tartozhat például az EMAS-ba való regisztráció céljából a csoportok koordinációját végző szervezetek létrehozása, a kkv-k számára díjmentes vagy kedvezményes környezetvédelmi ellenőrzést és tanácsadást nyújtó, a megfelelést segítő regionális programok, ágazatspecifikus információs kezdeményezések, a vállalkozástámogató hálózatok által kifejezetten a kkv-k számára szervezett környezetvédelmi képzések stb.

- A **2007–2013 közötti kohéziós politika új eszközei** jelentős pénzügyi forrásokat biztosítanak a tagállamoknak a környezetvédelmi befektetésekhez, különösen a KKV-k részére. A lisszaboni prioritásokkal összhangban és a környezetvédelmi követelmények közösségi politikák és tevékenységek meghatározásába és végrehajtásába történő beépítésének jegyében[19] a kkv-k számára biztosítható környezetvédelmi célú pénzügyi források nagy része a strukturális alapokból ered. Az új **Európai Regionális Fejlesztési Alap** és a **Kohéziós Alap**[20] kiadásainak egyik prioritási kategóriája éppen „a környezetbarát termékek és gyártási eljárások előmozdítása érdekében a KKV-k számára nyújtott támogatás (eredményes környezetkezelési rendszer bevezetése, a környezetszennyezés megelőzését szolgáló technológiák elfogadása és alkalmazása, a tiszta technológiák beépítése a gyártásba." Ezenfelül az új **Európai Szociális Alap**[21]

---

18 Lásd az EU környezettechnológiai cselekvési tervét itt: http://ec.europa.eu/environment/etap

19 Az Európai Közösséget létrehozó szerződés 6. cikke.

20 A 2006. július 11-i 1083/2006/EK tanácsi rendelet és a 2006. július 5-i 1080/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet.

21 A 2006. július 5-i 1080/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet.

célkitűzései között szerepel a kkv-k képzése és tájékoztatása a „környezetbarát technológiák és a vezetési ismeretek és készségek terjesztésével.” A tagállamoknak jelentős és kielégítő forrásokat kell elkülöníteniük ezekre a célkitűzésekre programdokumentumaikban, illetve a 2007-2013 közötti időszakra vonatkozóan az uniós strukturális alapokhoz benyújtott pályázataikban, és regionális szinten alkalmazniuk kell az I. és II. mellékletben felsorolt bevált gyakorlatok közül a legalkalmasabbnak tartottakat.

- A környezetvédelmi befektetéseket a **JEREMIE-program (mikro-, kis és középvállalkozásokat támogató közös európai források)**[22] keretében nyújtott támogatások egyik legfőbb célszektoraként határozták meg. Ez egy olyan új kezdeményezés, amely 2007-ben lép működésbe, és lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy a strukturális alapok felhasználásával (regionális) pénzügyi eszközöket hozzanak létre a kkv-k számára, ideértve a tanácsadási és technikai segítségnyújtást, saját és kockázati tőkét és garanciákat.

- A **környezetvédelem állami támogatására** alkalmazandó **iránymutatások** értelmében a tagállamok átmeneti befektetési támogatást nyújthatnak a kkv-nak a közösségi környezetvédelmi normáknak való megfelelés érdekében. Lehetővé teszik továbbá befektetési támogatás nyújtását a környezetvédelmi normák javítására és az energiatakarékossági célú befektetések támogatására.[23] A környezetvédelem támogatására vonatkozó iránymutatások felülvizsgálatakor a Bizottság felméri, hogy érdemes-e engedélyezni a jelenlegi normáknak való megfelelés helyett a majdani közösségi normáknak való korai megfelelést segítő támogatás nyújtását, ami arra ösztönözné a kkv-kat, hogy a környezetvédelmi szabályokat proaktív módon alkalmazzák.

- A **2007–2013-as versenyképességi és innovációs keretprogram (CIP)**[24] a Közösség versenyképességét és innovációs kapacitását hivatott javítani, és jelentős hangsúlyt fektet a kkv-kra, amelyek közvetlenül vagy közvetve a program fő kedvezményezettjei. A CIP tartalmaz egy vállalkozási és innovációs programot a kkv-k beindításához és növekedéséhez szükséges finanszírozáshoz való hozzáférés elősegítése érdekében, és 430 millió eurót különít el befektetési és ökoinnovációs tevékenységekre. Az Intelligens energia – Európa elnevezésű program (IEE) további 727 millió euro felett rendelkezik energiahatékonysági és a megújuló energiával foglalkozó projektek támogatására.

- Végül a 2007–2013 közötti időszakra vonatkozóan bevezetett új vagy alaposan átdolgozott uniós pénzügyi eszközök kapcsán az Európai Bizottság **kézikönyvet** jelentet meg (elektronikus és nyomtatott formában), **amelyben leírja az új finanszírozási lehetőségeket** azon projektek esetében, amelyek a környezetvédelmi szabályok jobb betartását és a környezeti teljesítmény javulását támogatják a kkv-k körében.

---

22 Lásd http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/2007/jjj/jeremie_en.htm

23 Támogatás a kkv-k számára a környezetvédelmi területen tanácsadási/konzultációs szolgáltatások igénybevételére az EK-Szerződés 87. és 88. cikkének a kis- és középvállalkozásoknak nyújtott állami támogatásokra történő alkalmazásáról szóló, 2001. január 12-i 70/2001/EK rendelet rendelkezéseinek megfelelően adható. A környezetvédelmi képzési tevékenységek támogatása az EK-Szerződés 87. és 88. cikkének a képzési támogatásokra való alkalmazásáról szóló, 2001. január 12-i 68/2001/EK rendelet rendelkezéseivel összhangban engedélyezett. A Szerződés 87. és 88. cikkének a *de minimis* támogatásokra való alkalmazásáról szóló, 2001. december 15-i 1998/2006/EK bizottsági rendelet értelmében bármely hároméves időszakon keresztül nyújtott, legfeljebb 200 000 euro összegű támogatás nem minősül állami támogatásnak.

24 A 2006. október 24-i 1639/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet.

5.4. Helyi környezetvédelmi szakértői hálózat kialakítása a kkv-k részére

Fontos, hogy a kkv-k találjanak olyan helyi szakértőket, akik választ tudnak adni a kérdéseikre, és felvilágosítást tudnak adni kötelességeikről, valamint a környezetvédelmi szakpolitikával kapcsolatos lehetőségekről. Ezt a célkitűzést a következő fellépések szolgálják:

- A Bizottság első alkalommal rendez **kapacitásépítő szemináriumokat a tagállamokban 2007 folyamán,** hogy ahol szükséges, kiépüljön a kkv-kat segítő környezetvédelmi szakértői hálózat a vállalkozástámogató szervezeteken belül (vállalkozói egyesületek/kereskedelmi kamarák/euroinformációs központok/ágazati vagy körzeti szervezetek). A workshopok központi témái, hogy hol találhatók információk akár a jogszabályi előírásokkal, akár a jobb környezeti teljesítmény előnyeivel kapcsolatban, továbbá lesz egy arra vonatkozó képzési modul, hogy hogyan nyújtható segítség a kkv-knak (reaktív megközelítés) és hogyan vonhatók be a kkv-k a környezetvédelmi politikába a szabályok betartásán túl (proaktív megközelítés).

- Az **euroinformációs központok (Euro Info Centres, EIC) hálózata, és 2008-tól kezdődően az EIC és az innovációközvetítő központok (Innovation Relay Centres, IRC) szolgáltatásait integráló új vállalkozási és innovációs hálózat** a Bizottság azon törekvéseit fogja támogatni, amelyek a megfelelő helyi környezetvédelmi szakértelem létrehozására, és a program különböző fellépéseinek végrehajtására irányulnak az alábbiak révén:[25]

  (a) partnerségek támogatása a köz- vagy a magánszféra szervezeteivel, a kkv-k egyesületeivel, valamint a körzeti, ágazati és csoportszervezetekkel, amelyek segítséget nyújtanak a kkv-knak abban, hogy teljes mértékben kihasználják a program által kínált előnyöket, és a legköltséghatékonyabb módon feleljenek meg az uniós jogszabályoknak, ökohatékonyságuk és ökoinnovációs kapacitásuk növelésével;

  (b) proaktív együttműködés a kkv-kkal az őket érintő jelenlegi vagy új környezetvédelmi jogszabályok megértetése érdekében a leghatékonyabb eszközök – többek között helyszíni látogatások, weboldalak, hírlevelek, szemináriumok – felhasználásával, hogy tisztában legyenek a környezeti hatásokkal és a megfelelő környezetvédelmi vezetési rendszerekkel járó előnyökkel.

5.5. Jobb kommunikáció és célzottabb tájékoztatás

Az általános környezettudatosság hiánya a kkv-k körében nem vitatható.[26] Egyértelmű, hogy ezt a problémát orvosolni kell a jogszabályok jobb ismerete és betartása érdekében. Ahol egyáltalán létezik tudatosság, ott is csak a biztonságot, az egészséget és a környezetet érintő meglehetősen konkrét és nyilvánvaló veszélyekre vonatkozik.

---

[25] Lásd az alábbi pályázati felhívást: (ENT/CIP/07/0001) „*Vállalkozás- és innovációtámogató szolgáltatások*".

[26] Például a francia kkv-k 70%-a vallja, hogy semmilyen vagy kevés információval rendelkezik az elérhető környezetvédelmi eszközökről (EMS, energiahatékonysági igazolások, adóügyi ösztönzők stb.) [ADEME 2007.2.6.] és az egyesült királysági kkv-k 95%-a jelezte, hogy több tájékoztatást/útmutatást szeretne kapni környezetvédelmi kérdésekben [SME-nvironment 2005, Environment Agency].

- A Bizottság **a kkv portálhoz[27] kapcsolódó, többnyelvű weboldalt** fog létrehozni**,** amelyet **a kkv-kat támogató hálózatok számára az uniós környezetvédelmi politikával és a kkv-kkal kapcsolatos legfőbb információforrásnak szán,** és emellett tudatosságnövelő kampányt indít**.** A weboldal általános információkat fog tartalmazni a kkv-kat érintő jelenlegi és jövőbeni környezetvédelmi jogszabályokra vonatkozóan, de elsősorban a kkv-k érdeklődésére számot tartó kérdésekre összpontosít, úgymint: a végrehajtás, a rendelkezésre álló menedzsment eszközök, finanszírozási lehetőségek, ágazati és földrajzi szempontok szerint csoportosított helyes gyakorlatok, elérhető képzések, a LIFE-Environment (LIFE III) által aktuálisan finanszírozott, a kkv-k fenntartható termelésével kapcsolatos demonstrációs projektek releváns eredményei, valamint a nemzeti kezdeményezésekhez vagy egyéb információforrásokhoz vezető linkek.

- A Bizottság kidolgoz néhány **lépésről lépésre haladó operatív iránymutatást a kkv-k számára,** a környezetre kifejtett fő hatások kezelését segítendő: energiafogyasztás, hulladéktermelés, vegyi anyagok kezelése, légszennyező anyagok, valamint talaj- és vízszennyező anyagok kibocsátása. Ezeket az eszközkészleteket a fokozatos megközelítés fogja jellemezni, összetettségük mértéke az ágazat és a vállalat mérete és szükségletei szerint növekszik, továbbá egyszerű és hétköznapi nyelvezeten lesznek megfogalmazva.

6. KÖVETKEZTETÉSEK ÉS TOVÁBBI LÉPÉSEK

A programot és annak végrehajtását a Bizottság a tagállamokkal együttműködésben rendszeresen felülvizsgálja a tagállamok által kijelölt, **„A kkv-k és a környezet”** elnevezésű **nemzeti kapcsolattartó pontok** hálózatán keresztül. Az éves ülések alkalmával a hálózat nyomon követi a program végrehajtását, ismereteket és tapasztalatokat cserél, és útmutatást nyújt a Bizottság által ezen a területen a jövőben indítható kezdeményezésekhez.

A Bizottság elkötelezett a program végrehajtása mellett. „A kkv-k környezeti teljesítményének és ökohatékonyságának javítása” a „Modern kkv-politika a növekedésért és foglalkoztatásért” prioritásai között is szerepel. A Bizottság felkéri a tagállamokat, az Európai Parlamentet és a Tanácsot, hogy:

- támogassák ezt a programot és ösztönözzék gyors végrehajtását a nemzeti végrehajtási terveken keresztül;

- irányozza elő a programnak a Bizottság és a tagállamok által 2010-ig közösen elvégzendő első értékelését, amely kitér a megfelelés segítésére foganatosított intézkedésekkel kapcsolatos részletes információkra, tartalmaz adatokat a kkv-k környezeti problémákhoz való hozzájárulására és a környezetvédelmi jogszabályok kkv-k általi betartásának mértékére vonatkozóan, valamint ajánlásokat tesz a jövőbeni fellépésekre.

[27] http://ec.europa.eu/enterprise/sme/index_en.htm